

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

**Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk
v súvislosti s finančnou krízou od 1. augusta 2013 („Oznámenie o bankovníctve“)**

(Text s významom pre EHP)

(2013/C 216/01)

1. ÚVOD

1. Od začiatku finančnej krízy Komisia prijala šesť oznámení (ďalej len „oznámenia týkajúce sa krízy“) ⁽¹⁾. Tieto oznámenia obsahovali podrobné usmernenia o kritériách zlučiteľnosti štátnej pomoci, ktorá sa poskytuje v období finančnej krízy finančnému sektoru, s vnútorným trhom v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
2. Oznámenia týkajúce sa krízy poskytujú komplexný rámec pre koordinované opatrenia na podporu finančného sektora s cieľom zabezpečiť finančnú stabilitu a zároveň minimalizovať narušenie hospodárskej súťaže medzi bankami a medzi členskými štátmi na jednotnom trhu. Objasňujú sa v nich podmienky prístupu k štátnej pomoci a požiadavky, ktoré je potrebné zabezpečiť, aby bola takáto pomoc považovaná za zlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle zásad poskytovania štátnej pomoci stanovených v zmluve. V prípade, že to bolo potrebné na prispôbenie sa vývoju krízy, prostredníctvom týchto oznámení sa pravidelne aktualizovali pravidlá štátnej pomoci, ktorými sa riadi poskytovanie štátnej pomoci finančnému sektoru. Vývoj, ku ktorému došlo v nedávnom období, si vyžaduje ďalšiu aktualizáciu týchto oznámení.

Právny základ

3. Oznámenia týkajúce sa krízy, ako aj všetky jednotlivé rozhodnutia o opatreniach pomoci a schémach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti týchto oznámení, boli prijaté na základe článku 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy, ktorý výnimočne povoľuje pomoc na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu.
4. Od začiatku krízy sa prijímali významné opatrenia na riešenie ťažkostí vo finančnom sektore. Vývoj krízy si vyžiadala prispôbenie niektorých ustanovení rámca štátnej pomoci týkajúcich sa záchrany a reštrukturalizácie firiem v ťažkostiach, pričom sa však vo výnimočných prípadoch nevylúčila možnosť

⁽¹⁾ Oznámenie Komisie – Uplatnenie pravidiel štátnej pomoci na opatrenia prijaté v prospech finančných inštitúcií v súvislosti so súčasnou globálnou finančnou krízou („oznámenie o bankovníctve z roku 2008“) (Ú. v. EÚ C 270, 25.10.2008, s. 8); oznámenie – Rekapitalizácia finančných inštitúcií v súčasnej finančnej kríze: obmedzenie pomoci na nevyhnutné minimum a opatrenia proti neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže („oznámenie o rekapitalizácii“) (Ú. v. EÚ C 10, 15.1.2009, s. 2); oznámenie Komisie o zaobchádzaní so znehodnotenými aktívami v bankovom sektore Spoločenstva („oznámenie o aktívach so zníženou hodnotou“) (Ú. v. EÚ C 72, 26.3.2009, s. 1); oznámenie Komisie o návrate k životaschopnosti a hodnotenie reštrukturalizačných opatrení vo finančnom sektore v podmienkach súčasnej krízy podľa pravidiel štátnej pomoci („oznámenie o reštrukturalizácii“) (Ú. v. EÚ C 195, 19.8.2009, s. 9); oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel pre štátnu pomoc na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. januára 2011 („oznámenie o predĺžení z roku 2010“) (Ú. v. EÚ C 329, 7.12.2010, s. 7) a oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. januára 2012 („oznámenie o predĺžení z roku 2011“) (Ú. v. EÚ C 356, 6.12.2011, s. 7).

prístupu k významnej štátnej podpore. Napriek výnimočnému nasadeniu fiškálnych a menových nástrojov, ktoré pomohli odvrátiť ďalšie zhoršenie krízy, je hospodárske oživenie v celej Európskej únii ešte stále veľmi nestabilné a nerovnomerné. Finančný sektor v niektorých členských štátoch čelí ďalším výzvam súvisiacim s prístupom k termínovanému financovaniu a kvalitou aktív, ktoré vyplývajú z hospodárskej recesie a znižovania zadlženosti vo verejnom alebo súkromnom sektore. Naďalej pretrvávajú napätie na finančných trhoch a riziko širších negatívnych účinkov presahovania.

5. Pretrvávajúce napätie na trhoch so štátnymi cennými papiermi je jednoznačným dôkazom pokračujúcej volatility na finančných trhoch. Vysoký stupeň vzájomnej prepojenosti a závislosti vo finančnom sektore Únie naďalej vyvoláva obavy trhu zo šírenia negatívnych vplyvov. Vysoká volatilita na finančných trhoch, neisté hospodárske vyhliadky a z nich vyplývajúce pokračujúce riziko závažných porúch fungovania hospodárstva odôvodňuje zachovanie možnosti, aby členské štáty v súvislosti s krízou poskytovali finančnému sektoru ako záchrannú sieť podporné opatrenia na základe článku 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy.
6. Za týchto okolností pretrvávajúceho napätia na finančných trhoch a vzhľadom na riziko širších negatívnych účinkov presahovania sa Komisia domnieva, že podmienky uplatňovania článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy na štátnu pomoc vo finančnom sektore sú aj naďalej splnené. Uplatňovanie uvedenej výnimky však zostáva možné len počas pretrvávajúcej krízovej situácie, ktorá vytvára skutočne mimoriadne okolnosti výrazne ohrozujúce finančnú stabilitu.

Finančná stabilita ako zastrešujúci cieľ

7. V rámci svojej reakcie na finančnú krízu aj v oznámeniach týkajúcich sa krízy Komisia pokladá za zastrešujúci cieľ finančnú stabilitu, pričom je zároveň potrebné zabezpečiť, aby štátna pomoc a narušenia hospodárskej súťaže medzi bankami a v členských štátoch boli obmedzené na minimum. S finančnou stabilitou je spojená potreba zabrániť závažným negatívnym účinkom presahovania, ktoré by mohli vyplývať zo zlyhania úverovej inštitúcie, do zvyšku bankového systému, ako aj potreba zabezpečiť, aby bankový systém ako celok aj naďalej primerane poskytoval úvery reálnej ekonomike. Ako vyplýva z tohto oznámenia, Komisia aj naďalej pripisuje finančnej stabilite kľúčový význam pri posudzovaní štátnej pomoci poskytovanej finančnému sektoru. Komisia pri posudzovaní zohľadní skutočnosť, že kríza prešla zo štádia akútnych a systémových ťažkostí do situácie hlbších hospodárskych problémov v niektorých častiach Únie, s čím je spojené vyššie riziko roztrieštenosti jednotného trhu.
8. Uvedený zastrešujúci cieľ sa odráža nielen v možnosti poskytnúť bankám v ťažkostiach štátnu pomoc, keď je to nevyhnutné pre finančnú stabilitu, ale aj v spôsobe, akým sa plány reštrukturalizácie posudzujú. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že finančnú stabilitu nie je možné zabezpečiť bez zdravého finančného sektora. Plány na zvyšovanie kapitálu je preto potrebné posudzovať v úzkej spolupráci s príslušným orgánom dohľadu, aby sa zabezpečilo obnovenie životaschopnosti v primeranom časovom horizonte a na solídnom a trvalom základe; inak by sa zlyhávajúca inštitúcia mala riadeným postupom zlikvidovať.
9. Komisia však pri uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na individuálne prípady zohľadňuje makroekonomické prostredie, ktoré ovplyvňuje životaschopnosť bánk aj potrebu reálnej ekonomiky daného členského štátu mať naďalej prístup k úverom od zdravých bánk. Komisia bude pri posudzovaní plánov na reštrukturalizáciu bánk aj naďalej zohľadňovať špecifiká jednotlivých inštitúcií a členských štátov. Vykoná najmä primerané posúdenie dlhodobej životaschopnosti bánk v prípade, že potreba štátnej pomoci vyplýva z krízy štátneho dlhu a nie je dôsledkom podstupovania nadmerného rizika⁽²⁾, a premietne do svojho posúdenia potrebu zachovať rovnaké podmienky v rámci jednotného trhu, najmä so zreteľom na vývoj rozdeľovania bremena v Únii.
10. Okrem toho, ak je potrebné reštrukturalizovať veľké časti finančného sektora, Komisia sa usiluje zaujať koordinovaný prístup pri posudzovaní plánov na reštrukturalizáciu jednotlivých bánk s cieľom zabezpečiť systémovú reakciu. Komisia uplatnila tento prístup najmä v prípade tých členských štátov, na

⁽²⁾ Pozri oznámenie o predĺžení z roku 2011, bod 14.

ktoré sa vzťahuje program makroekonomických úprav. Komisia by preto mala osobitne zohľadniť súhrnné účinky reštrukturalizácie jednotlivých inštitúcií na úrovni sektora (napr. z hľadiska štruktúry trhu) a na hospodárstvo ako celok, najmä pokiaľ ide o primerané poskytovanie úverov reálnej ekonomike na spoľahlivom a udržateľnom základe.

11. Komisia okrem toho vo svojom posúdení rozdelenia bremena a opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže posudzuje uskutočniteľnosť navrhovaných opatrení vrátane odčlenenia aktivít a ich dosahu na štruktúru trhu a prekážky vstupu na trh. Komisia musí zároveň zabezpečiť, aby riešenia navrhnuté v konkrétnom prípade alebo členskom štáte boli v súlade s cieľom predchádzať výraznej nerovnováhe medzi jednotlivými členskými štátmi, ktorá by mohla viesť k ďalšej roztrieštenosti jednotného trhu a finančnej nestabilite, čo by mohlo sťažovať oživenie hospodárstva v Únii.

Vývoj regulačného rámca a potreba revízie oznámení týkajúcich sa krízy

12. Od začiatku krízy Únia uskutočnila viaceré inštitucionálne a regulačné zmeny zamerané na zvýšenie odolnosti finančného sektora a zlepšenie prevencie, riadenia a riešenia kríz v bankovom sektore. Európska rada súhlasila s realizáciou ďalších iniciatív, ktoré by hospodárskej a menovej únii poskytli pevnejší základ prostredníctvom vytvorenia bankovej únie, počnúc jednotným mechanizmom dohľadu (SSM) a jednotným mechanizmom riešenia krízových situácií pre úverové inštitúcie so sídlom v členskom štáte, ktorý sa zúčastňuje na jednotnom mechanizme dohľadu. Členské štáty sa dohodli aj na zriadení mechanizmu stability, prostredníctvom ktorého by v prípade potreby bolo možné poskytovať finančné prostriedky členom a ich bankám.
13. Tieto opatrenia sa do určitej miery musia zavádzať postupne, napríklad aby sa umožnilo nadobudnutie účinnosti právnych predpisov alebo vytvorenie fondov na riešenie krízovej situácie bánk. Niektoré z týchto opatrení sa aj naďalej vzťahujú len na eurozónu. Ďalej sa prehlbujúce rozdiely v hospodárskom oživení v rámci Únie, potreba znížiť a konsolidovať verejný a súkromný dlh a existencia zraniteľných miest vo finančnom sektore medziasom viedli k pretrvávajúcemu napätiu na finančných trhoch a roztrieštenosti so zvyšujúcim sa narušením jednotného trhu. Je preto potrebné chrániť integritu jednotného trhu, a to aj prostredníctvom posilneného režimu štátnej pomoci. Poskytnutím jasnejších informácií môže prispôbenie oznámení týkajúcich sa krízy prispieť k zabezpečeniu bezproblémového prechodu k budúcemu režimu podľa návrhu smernice o ozdravení a riešení krízových situácií úverových inštitúcií („BRRD“) ⁽³⁾, ktorý predložila Komisia. Upravením oznámení týkajúcich sa krízy sa môže takisto zabezpečiť rozhodnejšia reštrukturalizácia a výraznejšie rozdelenie bremena medzi všetkými bankami na celom jednotnom trhu, ktorým sa poskytuje štátna pomoc.
14. Pri vykonávaní kontroly štátnej pomoci poskytovanej finančnému sektoru niekedy dochádza k interakcii s povinnosťami orgánov dohľadu v členských štátoch. V niektorých prípadoch napríklad orgány dohľadu môžu požadovať úpravy v takých otázkach, ako je správa a riadenie spoločnosti a postupy odmeňovania, ktoré sa v prípade bánk prijímajúcich štátnu pomoc často stanovujú aj v plánoch reštrukturalizácie. V takých prípadoch je dôležitá koordinácia medzi Komisiou a príslušnými orgánmi dohľadu pri plnom zachovaní výlučnej právomoci Komisie, pokiaľ ide o kontrolu štátnej pomoci. Vzhľadom na vývoj rámca regulácie a dohľadu v Únii a najmä v eurozóne bude Komisia aj naďalej úzko spolupracovať s orgánmi dohľadu s cieľom zabezpečiť bezproblémovú interakciu medzi rôznymi úlohami a povinnosťami všetkých zainteresovaných orgánov.

Rozdelenie bremena

15. V oznámeniach týkajúcich sa krízy sa jasne uvádza, že aj v období krízy sa naďalej uplatňujú všeobecné princípy kontroly štátnej pomoci. Aby sa obmedzili narušenia hospodárskej súťaže medzi bankami a členskými štátmi na jednotnom trhu a zabránilo sa morálnemu hazardu, pomoc by sa mala obmedzovať na nevyhnutné minimum a príjemca pomoci by mal v primeranej miere prispieť k reštrukturalizačným nákladom vlastným príspevkom. Daná banka a vlastníci jej kapitálu by sa mali na reštrukturalizácii podieľať v najväčšej možnej miere z vlastných zdrojov ⁽⁴⁾. Štátna pomoc by sa mala poskytovať za podmienok, ktoré predstavujú primerané rozdelenie bremena medzi tých, ktorí investovali do banky.

⁽³⁾ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady zo 6. júna 2012, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností, COM(2012) 0280 final.

⁽⁴⁾ Pozri oznámenie o reštrukturalizácii, bod 22.

16. Pri posudzovaní zlučiteľnosti pomoci poskytovanej bankám Komisia už od začiatku krízy požadovala aspoň minimálnu mieru rozdelenia bremena so zreteľom na výšku pomoci poskytovanú daným bankám, najmä prostredníctvom absorpcie strát disponibilným kapitálom a zaplatenia primeranej náhrady za štátne intervencie. S cieľom predísť odlivu prostriedkov okrem toho zaviedla pravidlá spätného odkupovania hybridných nástrojov a uložila zákaz vyplácania kupónov a dividend. Komisia však nestanovila *ex ante* prahové hodnoty vlastných príspevkov ani iné požiadavky⁽⁵⁾.
17. V prvých fázach krízy členské štáty vo všeobecnosti nešli nad rámec minimálnych požiadaviek stanovených v pravidlách štátnej pomoci, pokiaľ ide o rozdelenie bremena *ex ante*, a od veriteľov sa nepožadovalo, aby z dôvodu finančnej stability prispeli k záchrane úverových inštitúcií.
18. Kríza štátneho dlhu však jasne ukázala, že takáto politika nemôže v dlhodobom horizonte zabezpečiť finančnú stabilitu, najmä v prípade členských štátov, v ktorých náklady na záchranu bánk výrazne oslabili ich finančnú situáciu. Niektoré členské štáty museli skutočne ísť nad rámec minimálnych požiadaviek stanovených v pravidlách štátnej pomoci a zavedením nových právnych rámcov presadzovali uplatňovanie prísnejších požiadaviek rozdelenia bremena *ex ante*. Tento vývoj viedol k rozdielnym prístupom rozdelenia bremena v jednotlivých členských štátoch, pričom niektoré členské štáty sa obmedzili na uplatňovanie minimálnych požiadaviek podľa pravidiel štátnej pomoci a iné prekročili rámec týchto požiadaviek a požadovali spoluúčasť investorov alebo veriteľov. Tieto rozdielne prístupy k rozdeleniu bremena medzi členskými štátmi viedli k odlišným nákladom na financovanie medzi bankami podľa toho, ako jednotlivé členské štáty v závislosti od svojej fiškálnej situácie vnímali pravdepodobnosť vnútornej rekapitalizácie (*bail-in*). Tieto rozdiely ohrozujú integritu jednotného trhu a môžu narušiť rovnaké podmienky, ktoré má kontrola štátnej pomoci chrániť.
19. Vzhľadom na uvedený vývoj by sa minimálne požiadavky na rozdelenie bremena mali sprísniť. Pred tým, než sa banke poskytne akákoľvek pomoc na reštrukturalizáciu, bez ohľadu na to, či ide o rekapitalizáciu alebo o opatrenie týkajúce sa aktív so zníženou hodnotou, by sa mali vyčerpať všetky opatrenia na tvorbu kapitálu vrátane konverzie podriadených dlhov, a to za predpokladu, že sa budú rešpektovať základné práva a že nebude ohrozená finančná stabilita. Keďže na zabránenie možného neriadeného úpadku banky je potrebná pomoc na reštrukturalizáciu, v záujme obmedzenia pomoci na minimum by sa tieto opatrenia týkajúce sa rozdelenia bremena mali rešpektovať bez ohľadu na počiatočnú platobnú schopnosť banky. Pred poskytnutím pomoci na reštrukturalizáciu banky členské štáty preto budú musieť zabezpečiť, aby sa akcionári banky a vlastníci podriadeného kapitálu dohodli na požadovanom príspevku alebo vytvorili potrebný právny rámec na získanie týchto príspevkov.
20. Uplatňovanie opatrení, ktorých cieľom je obmedziť narušenie hospodárskej súťaže, závisí v zásade od miery rozdelenia bremena a zohľadňuje aj vývoj úrovne rozdelenia bremena bánk, ktorým sa poskytuje pomoc, v rámci celej Únie. Ak sú všetky ostatné aspekty rovnaké, väčšia miera rozdelenia bremena znamená zníženie potreby opatrení zameraných na riešenie narušenia hospodárskej súťaže. Opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže by v každom prípade mali byť nastavené tak, aby sa v čo najväčšej miere približovali takej situácii na trhu, ktorá by nastala, ak by príjemca pomoci opustil trh bez poskytnutia pomoci.

Účinný proces reštrukturalizácie a ďalšia modernizácia rámca

21. Aj keď je v záujme riešenia pretrvávajúcich otrasov na finančných trhoch nevyhnutné zachovať určité možnosti podpory pre banky, niektoré postupy a podmienky je potrebné zlepšiť a ďalej rozvíjať. Je takisto potrebné pokračovať v zosúlaďovaní právneho rámca s vývojom trhu, ktoré sa začalo v júni 2010 zvýšením poplatku za záruky⁽⁶⁾ a pokračovalo oznámením o predĺžení z roku 2010⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Tamtiež, bod 24.

⁽⁶⁾ Pozri pracovný dokument GR pre hospodársku súťaž z 30. apríla 2010 o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na schémy vládnych záruk vzťahujúce sa na dlhy bánk vydané po 30. júni 2010.

⁽⁷⁾ V uvedenom oznámení sa stanovuje požiadavka predložiť plán reštrukturalizácie, ktorá sa vzťahuje na všetky banky prijímajúce štátnu pomoc vo forme kapitálu alebo opatrení týkajúcich sa aktív so zníženou hodnotou bez ohľadu na výšku pomoci.

22. Oznámenie o bankovníctve z roku 2008 umožnilo členským štátom zaviesť schémy pomoci na záchranu a zároveň nevyklúčiť možnosť *ad hoc* intervencií. Vzhľadom na rozsah krízy a všeobecné narušenie dôvery v rámci celého finančného sektora EÚ, čo sa okrem iného prejavilo aj poklesom likvidity na medzibankovom trhu, sa Komisia rozhodla schváliť všetky potrebné opatrenia, ktoré členské štáty prijali na zabezpečenie stability finančného systému, vrátane záchranných opatrení a rekapitalizačných schém. Vďaka dočasnému schváleniu pomoci na záchranu vo forme záruk, ako aj rekapitalizácie a opatrení týkajúcich sa aktív so zníženou hodnotou sa podarilo odvrátiť paniku a obnoviť dôveru trhu.
23. V zmenených trhových podmienkach však existuje menšia potreba štrukturálnych záchranných opatrení poskytovaných výlučne na základe predbežného posúdenia, ktoré vychádza z predpokladu, že prakticky všetky banky potrebujú záchranu, a v dôsledku ktorého sa hĺbkové posúdenie plánu reštrukturalizácie odkladá na neskôr. Zatiaľ čo takýto prístup pomohol predísť bezprostrednému kolapsu finančného sektora ako celku, reštrukturalizačné snahy jednotlivých príjemcov museli v mnohých prípadoch počkať. Oneskorené prijatie opatrení na riešenie problémov bánk v niektorých prípadoch nakoniec viedlo k vyššiemu finančnému zaťaženiu daňovníkov. V tomto oznámení sa stanovuje zásada, že rekapitalizácia a opatrenia týkajúce sa aktív so zníženou hodnotou sa povolia len po schválení plánu reštrukturalizácie banky. Týmto prístupom sa zabezpečuje, že výška pomoci bude presnejšie určená, príčiny problémov banky už budú identifikované a vo včasnom štádiu riešené a že sa zaisťujú finančná stabilita. Záručné schémy budú dostupné aj naďalej s cieľom poskytnúť bankám likviditu. Takéto schémy však môžu slúžiť len ako prostriedok na poskytnutie likvidity bankám, ktoré netrpia nedostatkom kapitálu podľa vymedzenia príslušného orgánu dohľadu⁽⁸⁾.
24. Toto oznámenie stanovuje nevyhnutné úpravy predpokladov zlučiteľnosti pomoci poskytovanej bankám v súvislosti s krízou od 1. augusta 2013. Toto oznámenie najmä:
- a) nahrádza oznámenie o bankovníctve z roku 2008 a poskytuje usmernenie o kritériách zlučiteľnosti týkajúcich sa podpory likvidity;
 - b) prispôbuje a dopĺňa oznámenie o rekapitalizácii a oznámenie o aktívach so zníženou hodnotou;
 - c) dopĺňa oznámenie o reštrukturalizácii, a to prostredníctvom podrobnejších usmernení týkajúcich sa rozdelenia bremena medzi akcionárov a podriadených veriteľov;
 - d) zavádza zásadu, že žiadna rekapitalizácia, ani opatrenie týkajúce sa aktív so zníženou hodnotou sa nemôže poskytnúť bez predchádzajúceho schválenia plánu reštrukturalizácie, a navrhuje postup trvalého povolenia takýchto opatrení;
 - e) poskytuje usmernenia o požiadavkách zlučiteľnosti týkajúcich sa pomoci na likvidáciu.

2. ROZSAH PÔSOBNOSTI

25. Komisia bude uplatňovať zásady stanovené v tomto oznámení a vo všetkých oznámeniach týkajúcich sa krízy⁽⁹⁾ na „úverové inštitúcie“ (uvádzané tiež ako „banky“) ⁽¹⁰⁾. Úverové inštitúcie vykazujú vysoký stupeň vzájomnej prepojenosti, takže neriadené zlyhanie jednej úverovej inštitúcie môže mať výrazný negatívny účinok na finančný systém ako celok. Úverové inštitúcie podliehajú náhlej strate dôvery, čo môže mať vážne dôsledky na ich likviditu a platobnú schopnosť. Problémy jednej komplexnej inštitúcie môžu vyvolať systémové napätie vo finančnom sektore, ktoré zase môže mať výrazný negatívny dosah na hospodárstvo ako celok, napríklad vzhľadom na úlohu úverových inštitúcií pri poskytovaní úverov reálnej ekonomike, a môže teda ohroziť finančnú stabilitu.

⁽⁸⁾ „Príslušný orgán dohľadu“ je každý vnútroštátny príslušný orgán určený zúčastnenými členskými štátmi v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 177, 30.6.2006, s. 1) alebo Európska centrálna banka pri vykonávaní svojich úloh dohľadu stanovených v článku 1 návrhu Komisie na nariadenie Rady, ktorým sa Európskej centrálnej banke udeľujú osobitné úlohy, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami so sídlom v niektorom členskom štáte, ktorý sa zúčastňuje na jednotnom mechanizme dohľadu.

⁽⁹⁾ Porovnaj poznámku pod čiarou 1.

⁽¹⁰⁾ Podľa vymedzenia v článku 4 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činnosti úverových inštitúcií (prepracované znenie).

26. Komisia bude v prípade potreby uplatňovať zásady stanovené v tomto oznámení a vo všetkých oznámeniach týkajúcich sa krízy *mutatis mutandis* na poisťovacie spoločnosti v zmysle článku 6 smernice 73/239/EHS⁽¹⁾, článku 4 smernice 2002/83/ES⁽²⁾ alebo článku 1 písm. b) smernice 98/78/ES⁽³⁾.

27. Každá pomoc poskytnutá takýmto inštitúciám (vrátane ich dcérskych spoločností), ktoré majú sídlo v niektorom členskom štáte a vyvíjajú výraznú činnosť v niektorom členskom štáte, sa preskúma podľa tohto oznámenia.

3. REKAPITALIZÁCIA A OPATRENIA TÝKAJÚCE SA AKTÍV SO ZNÍŽENOU HODNOTOU

28. Rekapitalizácia a opatrenia týkajúce sa aktív so zníženou hodnotou vrátane záruk za aktíva sa zvyčajne poskytujú na vykrytie nedostatku kapitálu. „Nedostatok kapitálu“ na účely tohto oznámenia znamená nedostatočnú kapitálovú vybavenosť zistenú prostredníctvom preskúmania kapitálovej vybavenosti, stresových testov, preskúmania kvality aktív alebo inej rovnocennej skúšky v Únii, eurozóne alebo na vnútroštátnej úrovni, ktorá je v prípade potreby potvrdená príslušným orgánom dohľadu. Takáto štátna pomoc má zvyčajne trvalý charakter a nie je ju možné ľahko zrušiť.

29. Vzhľadom na praktickú nezvratnosť takýchto opatrení a fiškálne dôsledky pre členské štáty poskytujúce pomoc a so zreteľom na rozhodovaciu prax Komisie počas krízy môže Komisia tieto opatrenia povoliť v zásade len potom, čo príslušný členský štát preukáže, že sa v čo najväčšej miere využili všetky opatrenia na obmedzenie takejto podpory na nevyhnutné minimum. Na tento účel sa členské štáty vyzývajú, aby pred predložením plánu reštrukturalizácie alebo spolu s týmto plánom predložili plán zvýšenia kapitálu. Plán zvýšenia kapitálu by mal obsahovať najmä opatrenia na zvýšenie kapitálu bankou a potenciálne opatrenia týkajúce sa rozdelenia bremena medzi akcionárov a podriadených veriteľov banky.

30. Plán zvýšenia kapitálu v spojení s dôkladným preskúmaním kvality aktív banky a výhľadovým posúdením kapitálovej primeranosti by členskému štátu, ako aj Komisii a príslušnému orgánu dohľadu, mal umožniť presne určiť (reziduálny) nedostatok kapitálu banky, ktorý musí pokryť štátna pomoc. Každý takýto reziduálny nedostatok kapitálu, ktorý musí pokryť štátna pomoc, si vyžaduje predloženie plánu reštrukturalizácie.

31. Plán reštrukturalizácie zahŕňajúci pomoc na reštrukturalizáciu (s výnimkou požiadaviek na zvýšenie kapitálu a rozdelenie bremena, ktoré musia byť zahrnuté do plánu zvýšenia kapitálu predloženého pred plánom reštrukturalizácie alebo spolu s ním, ako sa stanovuje v bodoch 32 až 34) sa bude aj naďalej posudzovať na základe oznámenia o reštrukturalizácii.

3.1. Riešenie nedostatku kapitálu – predbežná notifikácia a notifikácia pomoci na reštrukturalizáciu

32. Hneď ako sa identifikuje nedostatok kapitálu, ktorý pravdepodobne bude viesť k žiadosti o štátnu pomoc, mali by sa vykonať všetky opatrenia na minimalizáciu nákladov, ktoré členský štát v súvislosti s nápravou tohto nedostatku bude znášať. Na tento účel sa členské štáty vyzývajú, aby s Komisiou nadviazali kontakt už pred predložením notifikácie. V priebehu týchto dobrovoľných kontaktov pred notifikáciou Komisia ponúkne pomoc pri zabezpečení zlučiteľnosti pomoci na reštrukturalizáciu, a najmä v tom, ako sa požiadavky na rozdelenie bremena vykonávajú v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Základom predbežnej notifikácie bude plán zvýšenia kapitálu vypracovaný členským štátom a bankou a schválený príslušným orgánom dohľadu. Tento plán by mal obsahovať:

a) zoznam opatrení na zvýšenie kapitálu, ktoré banka realizuje, a (možné) opatrenia týkajúce sa rozdelenia bremena medzi akcionárov a podriadených veriteľov;

b) ochranné postupy na zabránenie odlivu finančných prostriedkov z banky, ku ktorému by napríklad mohlo dôjsť v prípade, že by banka nadobúdala podiely v iných spoločnostiach alebo vyplácala dividendy alebo kupóny.

⁽¹⁾ Prvá smernica Rady 73/239/EHS z 24. júla 1973 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení vzťahujúcich sa na začatie a vykonávanie priameho poistenia s výnimkou životného poistenia (Ú. v. ES L 228, 16.8.1973, s. 3).

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/83/ES z 5. novembra 2002 o životnom poistení (Ú. v. ES L 345, 19.12.2002, s. 1).

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/78/ES z 27. októbra 1998 o doplnkovom dohľade nad poisťovňami v skupine poisťovní (Ú. v. ES L 330, 5.12.1998, s. 1).

33. Členský štát by mal uviesť podrobnú metodiku a vstupné údaje použité na stanovenie nedostatku kapitálu, potvrdené príslušným orgánom dohľadu. Metodiku je potrebné predložiť na základe obchodných segmentov.
34. Po predložení plánu zvýšenia kapitálu a začlenení výsledkov posúdenia kvality aktív banky a výhľadového posúdenia kapitálovej primeranosti musí členský štát stanoviť reziduálny nedostatok kapitálu, ktorý má pokryť štátna pomoc. Komisia ponúkne členskému štátu prerokovanie plánu reštrukturalizácie ešte pred jeho notifikáciou. Po dosiahnutí dohody o pláne reštrukturalizácie môže členský štát tento plán formálne notifikovať. Komisia povolí rekapitalizáciu alebo opatrenie týkajúce sa aktív so zníženou hodnotou ako pomoc na reštrukturalizáciu len po dosiahnutí dohody o pláne reštrukturalizácie.
- 3.1.1. Opatrenia banky na zvýšenie kapitálu
35. V pláne zvýšenia kapitálu schváleného príslušným orgánom dohľadu by príjemca pomoci mal identifikovať a – pokiaľ je to možné bez ohrozenia životaschopnosti – vykonať všetky opatrenia na zvýšenie kapitálu, ktoré je možné uskutočniť. Takéto opatrenia by mali zahŕňať najmä:
- a) emisie práv;
 - b) dobrovoľnú konverziu nástrojov podriadeného dlhu na vlastný kapitál na základe stimulu spojeného s rizikom;
 - c) revízie riadenia záväzkov, ktoré by v zásade mali generovať 100 % kapitálu, ak nedostatok kapitálu nemožno prekonať v plnej miere, a preto sa požaduje štátna pomoc;
 - d) predaj aktív a portfólií, ktorým sa získa kapitál;
 - e) sekuritizáciu portfólií s cieľom generovať kapitál z vedľajších aktivít;
 - f) zadržanie výnosov;
 - g) ďalšie opatrenia na zníženie kapitálových potrieb.
36. Ak sú v pláne zvýšenia kapitálu uvedené opatrenia, ktoré nie je možné realizovať do šiestich mesiacov od predloženia tohto plánu, Komisia na základe konzultácie s príslušným orgánom dohľadu posúdi, či sa navrhované opatrenia majú vziať do úvahy ako opatrenia na zvýšenie kapitálu.
37. Mali by existovať stimuly, ktoré by predstavenstvá bánk podnecovali k uskutočneniu rozsiahlej reštrukturalizácie v priaznivom období, čím by sa minimalizovala potreba uchýľovať sa k štátnej pomoci. Ak teda bolo možné rozumne predísť potrebe štátnej pomoci prostredníctvom vhodných a včasných opatrení zo strany vedenia, každý subjekt, ktorý potrebuje štátnu pomoc na svoju reštrukturalizáciu alebo riadenú likvidáciu, by mal spravidla nahradiť generálneho riaditeľa banky a v prípade potreby aj ďalších členov predstavenstva.
38. Z rovnakých dôvodov by takéto subjekty mali uplatňovať prísnu politiku odmeňovania riadiacich pracovníkov. To si vyžaduje stanovenie maximálneho limitu odmeňovania vrcholového manažmentu v kombinácii so stimulmi, čím sa zabezpečí, že banka vykoná svoj plán reštrukturalizácie smerujúci k dosiahnutiu udržateľných a dlhodobých cieľov. Každá banka, ktorá je príjemcom štátnej pomoci vo forme rekapitalizácie alebo opatrení týkajúcich sa aktív so zníženou hodnotou, by preto mala primerane obmedziť celkové odmeňovanie zamestnancov vrátane členov predstavenstva a vyšších riadiacich pracovníkov. Toto obmedzenie celkového odmeňovania by sa malo týkať všetkých možných fixných a pohyblivých zložiek a dôchodkov a malo by byť v súlade s článkami 93 a 94 smernice EÚ o kapitálových požiadavkách (CRD IV) ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338).

Celkové odmeňovanie každej takejto osoby preto nemôže prekročiť 15-násobok priemernej mzdy v členskom štáte, v ktorom má príjemca pomoci sídlo⁽¹⁵⁾, alebo desaťnásobok priemernej mzdy zamestnancov banky, ktorá je príjemcom pomoci.

Obmedzenie odmeňovania sa musí uplatňovať až do skončenia obdobia reštrukturalizácie alebo kým banka nevráti štátnu pomoc podľa toho, čo nastane skôr.

39. Každá banka, ktorej sa poskytne štátna pomoc vo forme rekapitalizácie alebo opatrení týkajúcich sa aktív so zníženou hodnotou, by v zásade nemala vyplácať odstupné nad rámec toho, čo vyžaduje právny predpis alebo zmluva.

3.1.2. Rozdelenie bremena medzi akcionárov a podriadených veriteľov

40. Štátna pomoc môže vytvárať morálny hazard a oslabiť trhovú disciplínu. Aby sa znížil morálny hazard, pomoc by sa mala poskytovať len za podmienok zahŕňajúcich primerané rozdelenie bremena medzi existujúcich investorov.
41. Primerané rozdelenie bremena zvyčajne znamená, že straty sú najprv absorbované vlastným kapitálom, a potom dochádza na príspevky držiteľov hybridného kapitálu a držiteľov podriadeného dlhu. Držiteľia hybridného kapitálu a podriadeného dlhu musia v maximálnej miere prispieť k zníženiu nedostatku kapitálu. Takéto príspevky môžu mať formu konverzie nástrojov na vlastný kapitál Tier 1⁽¹⁶⁾ alebo úplného odpisu ich istiny. V každom prípade sa v rozsahu prípustnom zo zákona musí predísť odlivu hotovosti od príjemcu pomoci k držiteľom takýchto cenných papierov.
42. Komisia nebude požadovať príspevok od držiteľov dlhu v prvom rade (najmä z poistených vkladov, nepoistených vkladov, dlhopisov a všetkých ostatných dlhov v prvom rade) ako povinnú súčasť rozdelenia bremena podľa pravidiel štátnej pomoci, a to ani konverziou týchto nástrojov na kapitál, ani ich odpísaním.
43. V prípade, že kapitálový pomer banky, u ktorej sa zistil nedostatok kapitálu, zostáva nad regulačným minimom EÚ, banka by obvykle mala byť schopná sama obnoviť kapitálovú pozíciu, najmä s pomocou opatrení na zvýšenie kapitálu, ako sa uvádza v bode 35. Ak neexistujú žiadne iné možnosti ako nedostatok kapitálu prekonať (vrátane akéhokoľvek iného opatrenia dohľadu alebo iného nápravného opatrenia potvrdeného príslušným orgánom dohľadu alebo orgánom pre riešenie krízových situácií), musí sa pristúpiť ku konverzii podriadeného dlhu na vlastný kapitál, a to v zásade pred tým, ako sa štátna pomoc poskytne.
44. V prípadoch, keď banka už nespĺňa minimálne regulačné kapitálové požiadavky, podriadený dlh sa musí konvertovať alebo odpísať, a to v zásade pred poskytnutím štátnej pomoci. Štátna pomoc sa nesmie poskytnúť predtým, než sa vlastný kapitál, hybridný kapitál a podriadený kapitál v plne miere využije na kompenzáciu strát.
45. Výnimku z požiadaviek uvedených v bodoch 43 a 44 možno urobiť vtedy, keď by realizácia takýchto opatrení ohrozila finančnú stabilitu alebo by viedla k neprimeraným výsledkom. Táto výnimka by sa mala vzťahovať na prípady, keď je výška pomoci, ktorá sa má poskytnúť, v porovnaní s rizikovo váženými aktívami banky nízka a keď sa nedostatok kapitálu výrazne znížil najmä prostredníctvom opatrení na zvýšenie kapitálu uvedených v bode 35. Neprimerané výsledky alebo ohrozenie finančnej stability by sa mohli riešiť aj opätovným zvážením postupnosti opatrení zameraných na riešenie nedostatku kapitálu.
46. V súvislosti s vykonávaním bodov 43 a 44 by sa mala dodržiavať „zásada nezhoršenia postavenia žiadneho veriteľa“⁽¹⁷⁾. Podriadení veritelia by tak z ekonomického hľadiska nemali dostať menšiu hodnotu než je hodnota, akú by mal ich nástroj, keby sa štátna pomoc neposkytla.

⁽¹⁵⁾ Podľa údajov o priemernej ročnej mzde uverejnených na webovej stránke OECD v stálych cenách za posledný dostupný rok, <http://stats.oecd.org/Index.aspx>

⁽¹⁶⁾ Podľa vymedzenia v článku 26 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁽¹⁷⁾ To napríklad možno dosiahnuť vytvorením holdingovej spoločnosti. Vlastníctvo banky by sa evidovalo na strane aktív holdingovej spoločnosti, kým vlastný kapitál, hybridný kapitál a podriadený dlh banky pred štátnou pomocou predstavujú stranu pasív holdingovej spoločnosti, a to s rovnakou prioritou, akú mali v banke pred intervenciou štátu.

3.1.3. Zabránenie odlivu finančných prostriedkov pred rozhodnutím o reštrukturalizácii

47. S cieľom obmedziť pomoc na nevyhnutné minimum je potrebné v čo najskoršom štádiu zabrániť odlivu finančných prostriedkov. Podľa Komisie by preto banka už od momentu, keď je jej známa alebo by jej mala byť známa potreba kapitálu, mala prijať všetky potrebné opatrenia na udržanie svojich finančných prostriedkov. Inštitúcie, ktoré zistili alebo mali zistiť potrebu kapitálu, od uvedeného momentu predovšetkým:
- a) nesmú vyplácať dividendy z akcií alebo kupóny na hybridné kapitálové nástroje (alebo iné nástroje, pri ktorých je vyplácanie kupónov ponechané na voľné uváženie);
 - b) nesmú odkúpiť žiadnu vlastnú akciu ani uplatniť nákupné opcie na nástroje hybridného kapitálu počas obdobia reštrukturalizácie bez predchádzajúceho schválenia Komisiou a
 - c) nesmú späť odkupovať nástroje hybridného kapitálu, iba ak by takéto opatrenie (prípadne v kombinácii s inými opatreniami) umožňovalo inštitúcii, aby v plnej miere absorbovala nedostatok kapitálu, uskutočnilo by sa za podmienok dostatočne blízkej aktuálnej trhovej úrovni ⁽¹⁸⁾ a trhová cena by sa neprekročila o viac ako 10 %; pričom každé spätné odkúpenie musí najprv schváliť Komisia;
 - d) nesmú realizovať žiadnu transakciu v rámci riadenia kapitálu bez predchádzajúceho súhlasu Komisie;
 - e) nesmú používať žiadne agresívne obchodné praktiky a
 - f) nesmú nadobúdať účasti v žiadnom podniku, či už ide o prevod aktív alebo podielov. Táto požiadavka sa nevzťahuje na: i) akvizície, ku ktorým dochádza v bežnej bankovej praxi pri vybavovaní existujúcich nárokov voči nezdravým podnikom; a ii) nadobúdanie účastí v podnikoch, pokiaľ uhradená kúpna cena je nižšia ako 0,01 % poslednej dostupnej bilančnej sumy danej inštitúcie v danom okamihu a že súhrn kúpnych cien uhradených za takéto akvizície od daného okamihu do konca obdobia reštrukturalizácie bude nižší ako 0,025 % jej poslednej bilančnej sumy v danom okamihu; iii) akvizíciu podniku, ktorá bola vopred schválená Komisiou, ak je to za výnimočných okolností nevyhnutné na obnovenie finančnej stability alebo na zabezpečenie účinnej hospodárskej súťaže;
 - g) musia sa zdržať reklamy uvádzajúcej štátnu pomoc a agresívnych obchodných stratégií, ku ktorým by bez štátnej pomoci nedošlo.

48. Vzhľadom na to, že je potrebné zabezpečiť, aby bola pomoc obmedzená na nevyhnutné minimum, ak banka podnikne kroky, ktoré nie sú v súlade s požiadavkami uvedenými v bode 47, v čase, kedy potreba dodatočného kapitálu mala byť dobre riadenej spoločnosti zrejmá, Komisia na účel stanovenia požadovaných opatrení na obmedzenie hospodárskej súťaže pripočíta k výške pomoci sumu zodpovedajúcu odlivu finančných prostriedkov.

3.1.4. Pokrytie reziduálneho nedostatku kapitálu pomocou na reštrukturalizáciu

49. Ak po realizácii opatrení na zvýšenie kapitálu a opatrení týkajúcich sa rozdelenia bremena naďalej existuje nedostatok kapitálu, je v zásade možné ho pokryť rekapitalizáciou zo štátnych zdrojov, opatreniami na odbremenenie od aktív so zníženou hodnotou alebo kombináciou oboch. Aby bola takáto pomoc zlučiteľná, je potrebné predložiť Komisii plán reštrukturalizácie, ktorý musí byť v súlade s príslušnými oddielmi oznámení týkajúcich sa krízy.

3.2. Pomoc na záchranu vo forme rekapitalizácie a opatrení týkajúcich sa aktív so zníženou hodnotou

50. Po začatí uplatňovania zásad stanovených v tomto oznámení Komisiou bude členský štát povinný oznámiť Komisii plán reštrukturalizácie a získať schválenie štátnej pomoci ešte pred prijatím akýchkoľvek opatrení týkajúcich sa rekapitalizácie alebo aktív so zníženou hodnotou. Avšak vo výnimočných prípadoch, keď sú takéto opatrenia potrebné na zachovanie finančnej stability, môže Komisia ešte pred schválením plánu reštrukturalizácie povoliť, aby ich členský štát poskytol na dočasnou

⁽¹⁸⁾ Napríklad ak k spätnému odkúpeniu dôjde so zľavou predstavujúcou dvojcifernú hodnotu percentuálnych bodov z nominálnej hodnoty trhovej ceny (alebo, v prípade neexistencie trhu, ukazovateľa trhovej ceny) s cieľom vytvoriť zisk, alebo ak je spätné odkúpenie súčasťou výmeny, prostredníctvom ktorej úverová inštitúcia získa kapitál vyššej kvality, ktorým sa zníži jej nedostatok kapitálu.

základe ako pomoc na záchranu. Pokiaľ členský štát bude požadovať uplatnenie tejto výnimky z dôvodu zachovania finančnej stability, Komisia si od príslušného orgánu dohľadu vyžiada analýzu *ex ante*, ktorá potvrdí existenciu aktuálneho (nie výhľadového) nedostatku kapitálu, v dôsledku ktorého by bol orgán dohľadu nútený okamžite odobrať danej inštitúcii bankovú licenciu, ak by sa takéto opatrenia neprijali. Každá takáto analýza bude musieť okrem toho preukázať, že výnimočné ohrozenie finančnej stability nie je možné v dostatočne krátkom čase odvrátiť pomocou súkromného kapitálu alebo iného menej narušajúceho dočasného opatrenia, ako sú štátne záruky.

51. Každé opatrenie na záchranu, na ktoré sa vzťahuje bod 50, sa musí oznámiť Komisii. Aby takéto opatrenie Komisia dočasne schválila, musí byť v súlade s pravidlami upravujúcimi odmeňovanie a rozdelenie bremena, ktoré sa na tieto opatrenia vzťahujú, stanovenými v oznámení o rekapitalizácii, oznámení o predĺžení z roku 2011 a prípadne v oznámení o aktívach so zníženou hodnotou.
52. Pomoc na záchranu vo forme rekapitalizácie a opatrení týkajúcich sa aktív so zníženou hodnotou okrem toho nesmie brániť súladu s požiadavkami na rozdelenie bremena stanovenými v tomto oznámení. V dôsledku toho sa teda buď musia požadované opatrenia týkajúce sa rozdelenia bremena vykonať ako súčasť pomoci na záchranu, alebo sa musí rekapitalizácia či opatrenia týkajúce sa aktív so zníženou hodnotou navrhnuť tak, aby bolo možné opatrenia na rozdelenie bremena realizovať *ex post*. Takúto realizáciu *ex post* možno dosiahnuť napríklad rekapitalizáciou vlastného kapitálu vo forme, ktorá je nadradená existujúcemu kapitálu a podriadená dlhovým nástrojom, pričom je v súlade s uplatniteľným rámcom pre reguláciu a dohľad.
53. Po schválení pomoci na záchranu musí členský štát v súlade s oznámením o reštrukturalizácii predložiť plán reštrukturalizácie do dvoch mesiacov od dátumu prijatia rozhodnutia o dočasnom schválení pomoci. Plán reštrukturalizácie sa posúdi na základe oznámenia o reštrukturalizácii, pričom sa zohľadnia zásady rozdelenia bremena uvedené v tomto oznámení.

3.3. Schémy rekapitalizácie a reštrukturalizácie malých inštitúcií

54. Pomoc malým bankám má zvyčajne menší vplyv na hospodársku súťaž ako pomoc poskytovaná väčším bankám. Z tohto dôvodu a s cieľom zabezpečiť primerané administratívne podmienky je v súvislosti s malými bankami vhodné stanoviť jednoduchší postup, ktorým sa však zároveň zabezpečí čo najmenšie narušenie hospodárskej súťaže. Komisia je preto ochotná schváliť schémy rekapitalizácie a reštrukturalizácie malých inštitúcií, ak tieto schémy majú jasne vymedzenú pôsobnosť, sú obmedzené na obdobie šiestich mesiacov a rešpektujú sa v nich zásady stanovené v oznámeniach týkajúcich sa krízy a najmä požiadavky na rozdelenie bremena uvedené v tomto oznámení. Uplatnenie takejto schémy musí byť okrem toho obmedzené na banky s celkovou súvahou nepresahujúcou 100 miliónov EUR. Suma celkových súvah bánk, ktorým sa v rámci danej schémy poskytne pomoc, nesmie prekročiť 1,5 % celkových aktív v držbe bánk na domácom trhu príslušného členského štátu.
55. Komisia každú takúto schému vyhodnotí s cieľom overiť, či splnila svoj cieľ a či sa riadne vykonáva. Na tento účel musí členský štát po schválení schémy predkladať každých šesť mesiacov správu o jej uplatňovaní.

4. ZÁRUKY A PODPORA LIKVIDITY MIMO RÁMCA POSKYTOVANIA LIKVIDITY CENTRÁLNEJ BANKY

56. Podpora likvidity a záruky za záväzky dočasne stabilizujú stranu pasív v súvahe banky. Preto na rozdiel od rekapitalizácie alebo opatrení týkajúcich sa aktív so zníženou hodnotou, ktoré môžu byť v zásade poskytnuté až po notifikácii plánu reštrukturalizácie príslušným členským štátom a schválení Komisiou, Komisia môže súhlasiť s tým, aby členské štáty notifikovali záruky a podporu likvidity, ktoré sa majú poskytnúť po dočasnom schválení, ako pomoc na záchranu ešte pred schválením plánu reštrukturalizácie.
57. Záruky a podpora likvidity sa Komisii môžu notifikovať individuálne; Komisia môže okrem toho povoliť aj schémy opatrení likvidity na obdobie maximálne šiestich mesiacov.
58. Takéto schémy musia byť obmedzené len na banky, ktoré nemajú dostatok kapitálu. Ak banka s nedostatkom kapitálu naliehavo potrebuje kapitál, vyžaduje sa individuálna notifikácia Komisii⁽¹⁹⁾. Za takýchto okolností Komisia uplatní postup stanovený v bodoch 32 až 34 *mutatis mutandis* vrátane požiadavky na plán reštrukturalizácie alebo likvidácie s výnimkou prípadov, keď sa pomoc vráti do dvoch mesiacov.

⁽¹⁹⁾ Banky, ktoré už dostali schválenú pomoc na záchranu v deň, keď toto oznámenie nadobudne účinnosť, ale ešte nezískali konečné schválenie pomoci na reštrukturalizáciu, môžu pomoc dostať v rámci schémy likvidity bez individuálneho oznámenia.

59. Záruky a podpora likvidity musia spĺňať tieto požiadavky, aby boli schválené Komisiou:

- a) záruky sa môžu poskytnúť len na nové emisie prednostných dlhopisov úverových inštitúcií (podriadený dlh je vylúčený);
- b) záruky sa môžu poskytnúť len na dlhové nástroje so splatnosťou od troch mesiacov do piatich rokov (alebo maximálne siedmich rokov v prípade krytých dlhopisov). Záruky so splatnosťou viac ako tri roky musia byť s výnimkou riadne odôvodnených prípadov obmedzené na jednu tretinu nesplatených záruk poskytnutých individuálnej banke;
- c) minimálna úroveň protiplnenia za štátne záruky musí byť v súlade so vzorcom stanoveným v oznámení o predĺžení z roku 2011;
- d) Komisii musí byť do dvoch mesiacov predložený plán reštrukturalizácie každej úverovej inštitúcie, ktorej boli poskytnuté záruky za nové záväzky alebo za obnovené záväzky, v prípade ktorých v čase poskytnutia novej záruky celkový objem nesplatených zaručených záväzkov (vrátane záruky poskytnutej pred dátumom uvedeného rozhodnutia) presahoval 5 % celkových záväzkov aj celkovú sumu 500 miliónov EUR;
- e) v prípade každej úverovej inštitúcie, kvôli ktorej sa záruka uplatní, sa do dvoch mesiacov od dátumu, kedy bola záruka uplatnená, musí predložiť individuálny plán reštrukturalizácie alebo plán likvidácie;
- f) príjemcovia záruk a podpory likvidity sa musia zdržať reklamy uvádzajúcej štátnu pomoc a agresívnych obchodných stratégií, ku ktorým by bez štátnej pomoci nedošlo.

60. V prípade záručných schém a schém na podporu likvidity musia byť splnené tieto dodatočné kritériá:

- a) schéma musí byť obmedzená na banky bez nedostatku kapitálu, čo musí byť osvedčené príslušným orgánom dohľadu v súlade s bodom 28;
- b) záruky so splatnosťou viac ako tri roky musia byť obmedzené na jednu tretinu všetkých záruk poskytnutých individuálnej banke;
- c) členské štáty musia Komisiu každé tri mesiace informovať o: i) fungovaní schémy, ii) emisiách zaručených dlhopisov a iii) skutočne účtovaných poplatkoch;
- d) členské štáty musia v správach o fungovaní schémy uviesť dostupné aktuálne informácie o nákladoch na porovnateľné emisie nezaručených dlhopisov (povaha, objem, rating, mena).

61. Vo výnimočných prípadoch môžu byť schválené aj záruky pokrývajúce expozíciu Európskej investičnej banky voči bankám na účel obnovenia úverových tokov do reálnej ekonomiky v krajinách s veľmi problematickými podmienkami pre poskytovanie úverov v porovnaní s priemerom v Únii. Pri posudzovaní takýchto opatrení Komisia preskúma najmä to, či neposkytujú neoprávnenú nevýhodu, ktorá by mohla napr. slúžiť na rozvoj ďalších obchodných aktivít týchto bánk. Tieto záruky sa môžu vzťahovať iba na obdobie najviac siedmich rokov. Ak Komisia tieto záruky schváli, banka nie je povinná predložiť plán reštrukturalizácie.

5. POSKYTOVANIE LIKVIDITY CENTRÁLNYMI BANKAMI A POUŽITIE SYSTÉMOV OCHRANY VKLADOV A FONDŮV NA RIEŠENIE KRÍZOVEJ SITUÁCIE

62. Bežné aktivity centrálnych bánk súvisiace s menovou politikou, ako sú operácie na voľnom trhu a automatické operácie, nepatria do rozsahu pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci. Špecifická podpora určená konkrétnej úverovej inštitúcii (zvyčajne označovaná ako „núdzová pomoc pri zvyšovaní likvidity“) môže predstavovať štátnu pomoc, ak nie sú splnené všetky tieto kumulatívne podmienky ⁽²⁰⁾:

⁽²⁰⁾ V takých prípadoch budú opatrenia následne posudzované ako súčasť plánu reštrukturalizácie.

- a) úverová inštitúcia je v okamihu poskytnutia likvidity, ktoré sa uskutočňuje za výnimočných okolností a nie je súčasťou väčšieho balíka pomoci, dočasne nelikvidná ale solventná;
 - b) facilitu je úplne zabezpečená kolaterálom, na ktorý sa uplatňujú vhodné zrážky v závislosti od jeho kvality a trhovej hodnoty;
 - c) centrálna banka účtuje príjemcovi sankčné úroky,
 - d) opatrenie prijíma centrálna banka z vlastnej iniciatívy a najmä nie je kryté štátnou protizárukou.
63. Intervencie fondov na ochranu vkladov na účely vyplatenia vkladateľov v súlade s povinnosťami členských štátov podľa smernice 94/19/ES o systémoch ochrany vkladov⁽²¹⁾ nepredstavujú štátnu pomoc⁽²²⁾. Štátnu pomoc však môže predstavovať využitie týchto alebo podobných fondov na pomoc pri reštrukturalizácii úverových inštitúcií. Aj keď dané finančné prostriedky môžu pochádzať zo súkromného sektora, môžu predstavovať pomoc v takom rozsahu, v akom spadajú pod kontrolu štátu a v akom je rozhodnutie o ich použití pripísateľné štátu⁽²³⁾. Komisia posúdi zlučiteľnosť štátnej pomoci vo forme takýchto intervencií podľa tohto oznámenia.
64. Štátna pomoc vo forme intervencií fondu na riešenie krízovej situácie bánk sa posúdi podľa tohto oznámenia s cieľom overiť jej zlučiteľnosť s vnútorným trhom.

6. OSOBITNÉ ASPEKTY SÚVISIACE S POMOCOU NA LIKVIDÁCIU

6.1. Všeobecné zásady

65. Členské štáty by mali podporovať odchod účastníkov, ktorí nemajú potrebnú životaschopnosť, z trhu a zároveň by mali umožniť, aby sa proces odchodu v záujme zachovania finančnej stability uskutočnil riadeným spôsobom. O riadenej likvidácii úverovej inštitúcie v ťažkostiach by sa malo uvažovať vždy, keď takáto inštitúcia nedokáže hodnoverne obnoviť svoju dlhodobú životaschopnosť.
66. Komisia uznáva, že vzhľadom na osobitosti úverových inštitúcií a na neexistenciu mechanizmov umožňujúcich riešenie problémov úverových inštitúcií bez ohrozenia finančnej stability nemusí byť prakticky možné uskutočniť likvidáciu úverovej inštitúcie v riadnom konkurznom konaní. Z toho dôvodu možno štátne opatrenia na podporu likvidácie zlyhávajúcich úverových inštitúcií považovať za zlučiteľnú pomoc pod podmienkou, že je splnená požiadavka uvedená v bode 44.
67. Cieľom riadenej likvidácie musí byť ukončenie činnosti úverovej inštitúcie v ťažkostiach v obmedzenom čase. Tento cieľ znamená, že daná inštitúcia nesmie vstupovať do nových obchodných aktivít s tretími stranami. Nebráni to však vykonávaniu existujúcich obchodných aktivít, ak sa tým znížia náklady na likvidáciu. Likvidácia musí byť okrem toho v čo najväčšej miere zameraná na odpredaj častí obchodnej činnosti alebo aktív prostredníctvom verejnej súťaže. Postup riadenej likvidácie si vyžaduje, aby výnosy z akéhokoľvek predaja aktív prispeli na náklady na likvidáciu.
68. Členské štáty si môžu zvoliť viacero nástrojov na organizáciu likvidácie úverových inštitúcií v ťažkostiach. Akékoľvek opatrenia štátnej pomoci realizované na podporu takejto likvidácie musia byť v súlade so zásadami uvedenými v bodoch 69 až 82.

6.2. Podmienky schvaľovania pomoci na likvidáciu

69. Členské štáty musia preložiť plán riadenej likvidácie úverovej inštitúcie.
70. Komisia posúdi zlučiteľnosť opatrení pomoci, ktoré sa majú realizovať s cieľom riešiť krízové situácie úverových inštitúcií *mutatis mutandis* podľa rovnakých zásad, aké sa stanovujú v oddieloch 2, 3 a 4 oznámenia o reštrukturalizácii v súvislosti s pomocou na reštrukturalizáciu.

⁽²¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/19/ES o systémoch ochrany vkladov (Ú. v. ES L 135, 31.5.1994, s. 5).

⁽²²⁾ Pozri analogicky rozsudok vo veci T-351/02 *Deutsche Bahn/Komisia*, Zb. 2006, s. II-1047 a vo veci C-460/07 *Puffer*, Zb. 2009, s. I-3251, bod 70.

⁽²³⁾ Pozri *Danish winding-up scheme* (Ú. v. EÚ C 312, 17.11.2010, s. 5).

71. Zo špecifík riadenej likvidácie vyplývajú úvahy uvedené v bodoch 72 až 78.

6.2.1. *Obmedzenie nákladov na likvidáciu*

72. Členské štáty by mali preukázať, že pomoc umožňuje účinnú likvidáciu úverovej inštitúcie riadeným spôsobom, pričom je výška pomoci obmedzená na minimum, ktoré je nevyhnutné na udržanie tejto inštitúcie počas jej likvidácie v záujme dosiahnutia stanoveného cieľa, a sú splnené požiadavky týkajúce sa rozdelenia bremena stanovené v tomto oznámení.

6.2.2. *Obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže*

73. S cieľom zabrániť neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže by sa malo štádium likvidácie obmedziť na obdobie nevyhnutne potrebné na jej riadené uskutočnenie.

74. Úverová inštitúcia, ktorá je príjemcom pomoci, nesmie v období, kým ešte funguje, aktívne súťažiť na trhu, ani vyvíjať žiadne nové aktivity. Jej pôsobenie sa v zásade musí obmedzovať na pokračovanie a dokončenie neuzavretých aktivít vykonávaných pre existujúcich zákazníkov. Akákoľvek nová aktivita pre existujúcich klientov sa musí obmedzovať iba na zmenu podmienok existujúcich zmlúv a na reštrukturalizáciu existujúcich úverov, a to za predpokladu, že tieto zmeny zlepšia čistú aktuálnu hodnotu príslušných aktív.

75. Cenová politika úverovej inštitúcie, ktorá sa má likvidovať, sa musí navrhnuť tak, aby klientov podnecovala k hľadaniu atraktívnejších alternatív.

76. Ak je potrebná banková licencia, napríklad pre tzv. „zlú banku“ alebo pre dočasnú inštitúciu vytvorenú len na účel riadenej likvidácie úverovej inštitúcie („preklenovacia banka“), mala by byť obmedzená na aktivity, ktoré sú nevyhnutne potrebné na likvidáciu. Príslušný orgán dohľadu by mal bankovú licenciu odobrať čo najskôr.

6.2.3. *Rozdelenie bremena*

77. V súvislosti s riadenou likvidáciou je potrebné dbať na to, aby sa minimalizoval morálny hazard, a to najmä tým, že sa zabráni poskytovaniu ďalšej pomoci v prospech akcionárov a držiteľov podriadeného dlhu. Nároky akcionárov a držiteľov podriadeného dlhu sa preto nesmú preniesť do žiadnej pokračujúcej hospodárskej činnosti.

78. Oddiely 3.1.2 a 3.1.3 je potrebné dodržať *mutatis mutandis*.

6.3. Predaj úverovej inštitúcie v priebehu riadenej likvidácie

79. Predaj úverovej inštitúcie v priebehu jej riadenej likvidácie môže zahŕňať štátnu pomoc kupujúcemu, ak sa predaj neorganizuje prostredníctvom otvorenej a nepodmienenej verejnej súťaže a aktíva nezíska záujemca s najvyššou ponukou. Takáto verejná súťaž by vo vhodných prípadoch mala umožniť predaj častí inštitúcie rôznym uchádzačom.

80. Pri určovaní, či ide o pomoc kupujúcemu úverovej inštitúcie alebo jej časti, Komisia najmä preskúma, či:

a) proces predaja prebieha otvorene, nepodmienené a nediskriminačne;

b) sa predaj uskutočňuje za trhových podmienok;

c) úverová inštitúcia alebo vláda, v závislosti od zvolenej štruktúry, maximalizovala predajnú cenu dotknutých aktív a záväzkov.

81. Ak Komisia dospeje k názoru, že kupujúcemu bola poskytnutá pomoc, osobitne posúdi zlučiteľnosť tejto pomoci.

82. Ak sa pomoc poskytuje na hospodársku činnosť určenú na predaj (teda nie kupujúcemu tejto činnosti), zlučiteľnosť takejto pomoci bude podliehať individuálnemu preskúmaniu na základe tohto oznámenia. Ak proces likvidácie zahŕňa predaj hospodárskeho subjektu, ktorý má významný podiel na trhu, Komisia posúdi potrebu opatrení na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže spôsobeného poskytnutím pomoci tomuto hospodárskemu subjektu a overí životaschopnosť subjektu vyplývajúceho z predaja. Komisia pri posudzovaní životaschopnosti náležite zohľadní veľkosť a silu kupujúceho v pomere k veľkosti a sile nadobúdaného podniku.

6.4. Podmienky schvaľovania schém riadenej likvidácie

83. Realizácia schém na riešenie krízových situácií úverových inštitúcií v ťažkostiach zo strany členských štátov môže zahŕňať možnosť poskytnutia pomoci na zabezpečenie riadenej likvidácie úverových inštitúcií v ťažkostiach pri súčasnom obmedzení negatívnych účinkov presahovania na daný sektor a na hospodárstvo ako celok.
84. Komisia sa domnieva, že schémy pomoci na likvidáciu úverových inštitúcií obmedzenej veľkosti ⁽²⁴⁾ je možné schváliť, ak sú navrhnuté tak, aby bol zabezpečený súlad s požiadavkami na rozdelenie bremena medzi akcionárov a držiteľov podriadeného dlhu stanovené v bode 44 a aby sa zabránilo morálnemu hazardu a odstránili sa obavy z iných narušení hospodárskej súťaže.
85. Zlučiteľnosť týchto schém sa bude posudzovať z hľadiska podmienok stanovených v oddiele 3. Pri notifikovaní schémy Komisii musí preto členský štát poskytnúť podrobné informácie o postupe a podmienkach intervencií v prospech inštitúcií, ktoré sú príjemcami pomoci.
86. Vzhľadom na to, že stupeň narušenia hospodárskej súťaže sa môže líšiť v závislosti od povahy inštitúcie prijímajúcej pomoc a jej postavenia na trhu, môže byť potrebné individuálne posúdenie, aby sa zabezpečilo, že proces likvidácie nebude viesť k neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže. Opatrenia pomoci v rámci schválenej schémy v prospech úverových inštitúcií, ktorých celkový majetok presahuje 3 000 miliónov EUR, musia byť preto individuálne notifikované na schválenie.

6.5. Monitorovanie

87. Členské štáty musia najmenej raz ročne predkladať pravidelné správy o fungovaní schémy povolenej podľa oddielu 6.4. V týchto správach musia poskytovať aj informácie o každej úverovej inštitúcii, ktorá sa likviduje v súlade s oddielom 6.4.
88. S cieľom umožniť Komisii monitorovať postup riadenej likvidácie a jej dosah na hospodársku súťaž musia členské štáty predkladať pravidelné správy (aspoň raz ročne) o vývoji procesu likvidácie každej banky v likvidácii a záverečnú správu na konci procesu likvidácie. V niektorých prípadoch je možné vymenovať správcu pre monitorovanie, správcu odpredaja, alebo oboch, s cieľom zabezpečiť súlad s podmienkami a povinnosťami, s ktorými je schválenie pomoci spojené.

7. DÁTUM UPLATŇOVANIA A TRVANIE

89. Komisia bude uplatňovať zásady stanovené v tomto oznámení od 1. augusta 2013.
90. Notifikácie, ktoré Komisia zaevidovala pred 1. augustom 2013, sa preskúmajú na základe kritérií uplatniteľných v čase notifikácie.
91. Komisia preskúma zlučiteľnosť s vnútorným trhom v prípade každej pomoci poskytnutej bez jej schválenia, teda v rozpore s článkom 108 ods. 3 Zmluvy, na základe tohto oznámenia, ak sa časť pomoci alebo celá pomoc poskytuje po uverejnení tohto oznámenia v Úradnom vestníku Európskej únie.
92. Vo všetkých ostatných prípadoch vykoná preskúmanie na základe oznámení týkajúcich sa krízy, ktoré sa uplatňovali v čase poskytnutia pomoci.
93. Komisia v prípade potreby preskúma toto oznámenie, najmä s cieľom zohľadniť zmeny v trhových podmienkach alebo regulačnom rámci, ktoré by mohli mať vplyv na pravidlá v ňom stanovené.
94. Oznámenie o bankovníctve z roku 2008 sa s účinnosťou od 31. júla 2013 zrušuje.
95. Bod 47 a príloha 5 k oznámeniu o aktívach zo zníženu hodnotou sa zrušujú.
96. Oznámenie o reštrukturalizácii sa mení takto:

V bode 4 sa prvá veta nahrádza takto: „V prípade, že finančná inštitúcia dostala štátnu pomoc, členský štát by mal predložiť plán reštrukturalizácie s cieľom potvrdiť alebo obnoviť dlhodobú životaschopnosť jednotlivých bánk bez využitia štátnej pomoci.“

⁽²⁴⁾ Pozri napr. N 407/10, *Danish winding-up scheme for banks* (Ú. v. EÚ C 312, 17.11.2010, s. 7).

Poznámka pod čiarou č. 4 týkajúca sa bodu 4 sa zrušuje.

V bode 7 sa tretia zarážka nahrádza takto: „Komisia bude uplatňovať základnú zásadu primeraného rozdelenia bremena medzi členskými štátmi a bankami prijímajúcimi pomoc, pričom bude brať do úvahy celkovú situáciu vo finančnom sektore.“

Bod 8 sa zrušuje.

V poznámke pod čiarou č. 1 týkajúcej sa bodu 21 sa prvá veta nahrádza takto: „Pozri oddiel 6 oznámenia o bankovníctve z roku 2013“.

Bod 25 sa nahrádza takto: „Akákoľvek úľava z primeraného rozdelenia bremena *ex ante*, ktorá by sa mohla výnimočne poskytnúť pred schválením plánu reštrukturalizácie z dôvodov finančnej stability, sa musí vyvážiť ďalším príspevkom v neskoršej fáze reštrukturalizácie, napríklad vo forme ustanovení o vrátení (claw-back clauses) a/alebo rozšírenou reštrukturalizáciou zahŕňajúcou dodatočné opatrenia na obmedzenie narúšania hospodárskej súťaže“.
